

Sivistysvaliokunnalle

Viite: Asiantuntijapyyntö 20.5.2022

Asia: HE 74/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry kiittää sivistysvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua otsikossa mainittuun kertomukseen liittyen ja lausuu kunnioittaen seuraavaa:

Kuntien opiskeluhoollon henkilöstötilanne ei ole Suomessa kaikkialla ajan tasalla. Erityisen huolestuttavaa on, että alueellinen tasa-arvo ei palveluiden saatavuudessa toteudu. Amisten hyvinvointiin ja terveydenhuoltoon on kohdistettava selkeästi nykyistä enemmän resursseja – panostaen erityisesti ennaltaehkäiseviin, matalan kynnyksen palveluihin. Opiskeluterveydenhuollon siirtyessä maakuntiin on erityisen tärkeää huolehtia, että palvelut ovat aidosti opiskelijoiden saavutettavissa. Opiskelijoiden terveydenhuolto ei saa olla vain oireiden hoitamista vaan ongelmien syihin puuttumista. Oppilaitosten pitää tehdä yhä enenevässä määrin moniammatillista yhteistyötä esimerkiksi etsivän nuorisotyön kanssa. Avun hakemisen kynnystä täytyy madaltaa kaikin keinoin. Erityisesti mielenterveyspalveluiden pariin hakeutumisesta tulee tehdä helppoa ja tätä varten opiskelijoiden psykologipalvelut tulee olla nykyistä huomattavasti paremmin saatavilla.

OSKU esittääkin, että toiselle asteelle luotaisiin malli, jossa jokaiselle opiskelijalle taattaisiin kaksi psykologi/kuraattori/terveydenhoitajakäyntiä vuodessa, jotka keskittyisivät juuri jaksamiseen, hyvinvointiin ja mielenterveyden teemoihin. Opiskelija voisi halutessaan jättää nämä käyttämättä. OSKU näkee, että tämä helpottaisi opiskelijoiden hakeutumista avun piiriin myös niissä tilanteissa, missä opiskelija ei itse välttämättä koe tarvitsevänsä apua, vaikka todellisuudessa avuntarve olisi olemassa.

OSKU kannattaa lämpimästi hoitoon pääsyn tiukentamista, ja katsoo sen olevan erittäin tarpeellinen muutos. Olemme kuitenkin hyvin pettyneitä siihen, ettei terapiatakuu sisälly esitykseen. Erityisesti mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet huomattavasti, ja jonot hoitoon pääsyyn kasvaneet kestäättömiksi. On hienoa, että hallituksen esityksessä on huomioitu entistä paremmin matalan kynnyksen avun saatavuus mielenterveysongelmiin, mutta haluamme painottaa, että se ei silti korvaa oikeanlaista hoitoa mielenterveyden häiriöihin.

OSKU pitää tärkeänä, että hallitus on säätänyt velvoittavista henkilöstömitoituksista oppilas- ja opiskeluterveydenhuoltoon, mutta se ei riitä yksistään ratkaisuksi. On myös huolehdittava, että terveydenhuollossa on riittävästi resursseja aidosti toteuttaa hoitoon pääsy tietyssä määräajassa, ja henkilökuntaa on tarpeeksi. Lukuisissa maakunnissa on pulaa terveydenhuollon ammattilaisista, joka heijastuu välittömästi myös puutteellisina palveluina opiskelijoille. Myös entistä vahvemmalla panostamisella yksilölliseen opiskelijahuoltoon voidaan ennaltaehkäistä, ettei vahvempia tukitoimia tarvittaisi.

Lausunto 8.6.2022

OSKU kannattaa vahvasti TSS-komitean tekemiä suosituksia: *"Komitea panee huolestuneena merkille mielenterveyspalveluiden saatavuuden vajeen, johtuen muun muassa palvelujen epätasaisen maantieteellisen kattavuudesta ja epäedullisessa asemassa olevien ryhmien hoidon epätasa-arvoisesta saatavuudesta. Komitea suosittelee mielenterveystyön uudistusta ja kansallisen mielenterveysstrategian toimeenpanoa sekä kehottaa Suomea lisäämään mielenterveyspalvelujen, erityisesti yhteisöllisen hoidon, saatavuutta alipalveluilla alueilla ja laitoksissa, kuten kouluissa ja vankiloissa; parantamaan ennaltaehkäisevien ja varhaisten toimien palveluja; sekä lisäämään kohtuuhintaisten mielenterveyspalveluiden saatavuutta."*

Olemme esittäneet yhdessä muiden opiskelijajärjestöjen ja mielenterveysjärjestöiden kanssa viisi ehdotusta toisen asteen opiskelijoiden mielenterveystyön kehittämiseen sote-uudistuksessa. Katsomme, että näiden toimenpiteiden järjestäminen takaisi paremmat edellytykset laadukkaalle hoitoon pääsulle ja opiskelijoiden ja nuorten mielenterveyskriisin parantamiseksi.

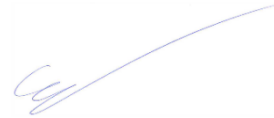
- 1) Turvataan asiantuntijoiden riittävä määrä ja palveluiden resursointi.
- 2) Tarjotaan mielenterveys- tai päihdehoitoa tarvitsevalle ensivaiheen tukea.
- 3) Perustetaan toisen asteen opiskeluterveydenhuoltoon moniammatilliset mielenterveystiimit. Vahvistetaan opiskeluterveydenhuollon lyhytpsykoterapiaosaamista ja muiden näyttöön perustuvien moninaisten psykososiaalisten hoitomuotojen osaamista.
- 4) Järjestetään täydennyskoulutuksia.
- 5) Huomioidaan järjestölähtöinen toiminta osana palveluntarjontaa.

Helsingissä 8.6.2022

Suomen Opiskelija-Allianssi – OSKU ry

Venla Tilli
puheenjohtaja

Eemeli Rajala
pääsihteeri

Lisätietoja:

- edunvalvonnan koordinaattori Emma Holsti, emma.holsti@osku.info, 0404108814